

УДК 004.8

І. Осійчук

Тернопільський національний технічний університет ім. І. Пулюя (Україна)

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ: ХРОНОЛОГІЯ, ОСОБЛИВОСТІ

I. Osychuk

ARTIFICIAL INTELLIGENCE: CHRONOLOGY, FEATURES

Штучний інтелект – одна з особливостей сучасної ери інформації, хоча, повноцінним інтелектом назвати його поки що не можна. Зараз це вже окрема область інформатики, яка досить стрімко розвивається.

На початку XVII ст. Р. Декарт зробив припущення, що тварина — це деякий складний механізм, тим самим сформулював механічну теорію. Пізніше, у 1623 році В. Шиккард розробив першу механічну цифрову обчислювальну машину. Згодом було створено машини Б. Паскаля (1643р.) і Г. Лейбніца (1671р.). Великий вклад у розвиток штучного інтелекту вніс Алан Тюрінг, що вважається батьком сучасної інформатики. З'явилося поняття «машини Тюрінга», що уточнює загальне поняття алгоритму. Машина Тюрінга – абстрактний пристрій, що має стрічку із символами, а також голівку для зчитування та запису інформації. Після зчитування, машина, на основі отриманої інформації та власного внутрішнього стану, робить наступний крок. Також А. Тюрінг вважається засновником теорії штучного інтелекту. Він створив тест, який визначає, чи може машина мислити як людина. Класично тест інтерпретується так: «Суддя взаємодіє з комп'ютером та людиною, усі троє не бачать один одного. На підставі відповідей, суддя має сказати, хто з двох є людиною. Завдання комп'ютерної програми – увести суддю в оману, змусивши зробити неправильний вибір».

Поняття штучного інтелекту є однією із важливих сучасних філософських тем. Особливо гостро стоять питання: чи може машина мислити, і чи буде це мислення аналогічне людському? Навіть серед науковців, які працюють над цією проблемою, немає однозначних критеріїв інтелекту та мислення. Сучасний штучний інтелект, хоча і називається так, вміє швидше запам'ятовувати інформацію та робити певні висновки на її основі. Проте тут постає питання: «Тоді що ж є мислення?». За яким принципом працює людський розум, та чи можливо, взагалі, визначити це аналогічно опису алгоритму комп'ютера? Якщо математичні розрахунки чи просту пам'ять можна якось пояснити послідовністю дій та провести аналогії з алгоритмом програми, то більш складні дії людини, наприклад, у творчості, мистецтві чи комунікації пояснити даним принципом важко.

Загалом, наука штучного інтелекту стрімко розвивається та інтегрується у різні процеси життєдіяльності людини. Завдяки ньому багато рутинних процесів, котрі раніше було важко автоматизувати через варіативність сценаріїв розвитку, зараз можна оптимізувати застосовуючи штучний інтелект. Проте, у цієї технології XXI століття є і свої противники. У великій мірі такий негатив пов'язаний зі страхом перед невідомим, а також з можливою непрогнозованою зміною нинішнього світу та ролі людини у ньому.

Література

1. Глибовець М. М., Олецкий О.В. Штучний інтелект. — Київ : «Києво-Могилянська академія», 2002. — 364 с. — ISBN 966518153X
2. Мороз О. Штучний інтелект // Філософський енциклопедичний словник / В. І. Шинкарук (голова редколегії) та ін. ; Л. В. Озадовська, Н. П. Поліщук (наукові редактори) ; І. О. Покаржевська (художнє оформлення). — Київ : Інститут філософії імені Григорія Сковороди НАН України : Абрис, 2002. — С. 727. — 742 с.